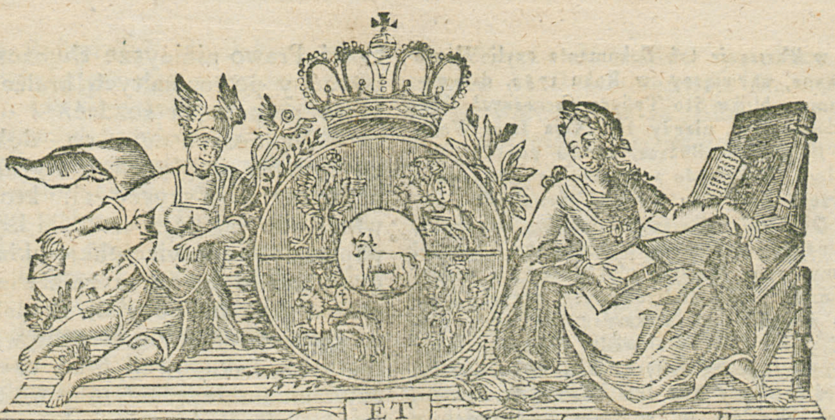

NOVA ET VETERA Numer 101

GAZETA WARSZAWSKA

We Srzodę Dnia 19. Grudnia Roku 1792

Z Warszawy dnia 19. Grudnia. Dla wiadomości y przestrogi Publiczney, kładniemy tu następuiący Manifest, d. 22. zeszłego Miesiąca Listop: do Akt Skonfederowaney Ziemi *Warszawskiey* w następuiących wyrazach podany:

Do Urzędu y Akt Skonfederowaney Ziemi *Warszawskiey* osobiście przyszedłszy Urodzo: Jan *Pluskwiński* przez JO. Xiążęcia Jmci Macieia *Radziwiłła* Kasztelana *Wileńskiego* iako JO. Xcia Jmci Dominika *Radziwiłła* Podkomorzyca W. X. Litt: niegdy JO. Xcia Jmci Hieronima *Radziwiłła* Podkomorzego W. X. Lit: Syna, a zaś niegdy JO. Xcia Jmci Karola Stanisława *Radziwiłła* Woiewody *Wileńskiego* bezpotomnie zmarłego Synowca rodzonego, Maiątku po tychże Oycu y Stryiu swoich Dziedzica małoletniego Opiekuna postanowiony Plenipotent, imieniem tegoż JO. Xiążęcia Jmci Kasztelana *Wileńskiego* iako Opiekuna, a na rzecz małoletniego JO. Xiążęcia Jmci Podkomorzyca *Litewskiego* czyniący, zapobiegaiąc wszelkiey szkodzie Maiątku Xiążęcia Jmci Małoletniego, a oraz ostrzegaiąc o poniższey okoliczności publiczność, to do Akt ninieyszych zanosi Oświadczenie: Znalazły się takowe Osoby, które w zamiarze niegodziwey korzyści y podeyścia innych na Dokumentach różnego gatunku, na różne y liczne Summy popisanych, wielu Obywatelów dłużących podpisy pofałszować, y z takowemi fałszowanemi podpisami Dokumenta negocyować odważały się, co niegdy JOO. Xiążęta Jchmość Woiewoda *Wileński* y Podkomorzy W. X. *Lit: Radziwiłłowie* y ich Plenipotenci postrzegli, albowiem na tych, na różne Summy, w rożnych leciech, liczne pofałszowane zostały Dokumenta czyli Wexle, y w ręku różnych a naywięcey *Zydow* w wielu mieyscach, szczególniey w *Warszawie*, *Lipsku* y *Królewcu*, do negocyacyi y przedania znaydowały się, lecz że wcześne w Aktach Publicznych kilkokrotnie uczynione były o to zaskarżenia, y z niektóremi rozpoczęty został Proces, to więc przedaiącym do zbycia takowych Dokumentów stało się przeszkodą, a do ukrycia onych pobudką. Gdy zaś w tym cza-

ſie tu w *Warszawie* też *Dokumenta* czyli Wexle ſalſzowane, naywięcey w Roku 1780. datowane, Summę bliſko Sto Tyſięcy *Czerwonych Złotych* obeymuiące, niegdy JO. Xcia Jmci Woiewode *Wileńſkiego* dłużące, znowu znayduią ſię, y wielom Oſobom do przedania były okazywane, Przeto Załący ſię końcem oſtrzeżenia, aby kto z Obywateli Kraiowych lub Zagranicznych, przez nabycie takowych Dokumentów niezoſtał oſzukany, y na Maiątku uſzkodzony, o nieważność onych, iako zfalſzowanych, przychylaiącſię do dawnieyſzych załkarżeń, za życia niegdy Xiążęcia Jmci Woiewody *Wileńſkiego* w tey okoliczności poczynionych Zali ſię y Skarży. Tudzież że niegdy Xże Jmć Woiewoda *Wileńſki*, żadnych Wexlów tu w Kraiu niewydawał, y ieżeli po obięciu Maiątku po Oycu ſwoim Dokumenta iakowe komu y na co podpiſywał, te w zwykłey formie były piſane, y wſzyſtkie, iakie tylko wydane były, co do ſłowa w Xiążki Jego Kancellaryi zoſtały wpiſane, a zatym o falſzowanych nayłatwiey przekonanym być można; Tenże co wyzey Załący ſię oświadcza.——Jan *Pluſkwińſki* Regent Z. *Warszaw*: Plenipotent *mp.* na gotowey Kopii podał, y tak onę, iako y w Aktach ręką własną podpiſał.

Z Rzymu dnia 16. Liſtop: Nowina o bliſkim przybyciu do *Rzymu* Poſła *Francuſkiego,* powſzechnie głoſzona, y powſzechnie od wſzyſtkich wierzona, pokazała ſię teraz całe fałſzywą. Tymczaſem czynią ſię tu przygotowania Woienne ku obronie. Generał *Caprara*, który ma mieć Kommendę nad Woyſkiem naſzym, przybył iuż w przeſzły Wtorek wieczorem, maiąc z ſobą piaciu Adiutantów.

Z Paryża d. 23, Liſtop: Na Seſsyi dnia 19. Liſtopada *Ziazd Narodowy* deklarował imieniem *Ludu Francuſkiego*, że ofiaruie Braterſtwo y pomoc wszyſtkim tym Narodom, ktore, uſiłowania czynią ku odzyſkaniu nazad swey wolności. Tenże *Nar: Ziazd* zleca *Władzy Wykonaw*: ażeby poſłała Generałom potrzebne rozkazy dla dania pomocy Narodom, y dla bronienia Obywatelow, ktorzy o Wolność prześladowanie cierpią. Oprócz tego Generałowie maią kazać Prawo ninieysze tłumaczyć, drukować, y po rozmaitych kraiach, przez ktore przeciągną rozdać.

Na Seſsyi dnia 20, dekretowano ieszcze względem *Emigrantow*, co naſtępuie: „ Wszyscy ci, ktorym dowiodą, że od dnia 9. Maia Roku 1792 wſpierali Nieprzyiacielſkie układy *Emigrantow*; albo, że ie załatwiali, y że w tym widoku posyłali ſwoich Synow za granicę: albo, że utrzymywali ludzi płatnych, zakupowali broń czyli koni, czyli ammunicyą, lub inne woienne potrzeby, albo też y pieniądze przyſtawowali: tacy poczytuią ſię za Wſpoł-Winnych z *Emigrantami*, y pod kary przeciwko *Emigrantom* wymierzone podpadaią. „

Na Seſsyi dnia 21. po zaſzłym przełożeniu, że dwoch *Francuſkich* Artyſtow, ktorzy wygotowaniem kilku ſztuk Snycerſkich ku Honorowi Wolności, zatrudniali ſię, w *Rzymie* pod pozorem Niedowiarſtwa wzięto do areſztu; zlecono *Władzy Wykonawczey*, ażeby ta pomſtą dochodziła tey zniewagi.

Czterech Delegowanych od *Narodowego Ziazdu Allobrogow* (*Sabaudczykow*) ſtanęło u kratek, y w mianey Mowie oświadczyli oni, iż 655. Gromad, na ktore podzielona ieſt *Sabaudya*, żąda ziednoczenia ſię z *Francyą*, y że to żądanie zoſtało potwierdzone na *Zgromadzeniu Reprezentantow* rzeczonych Gromad; że to Zgromadzenie po przeiſtoczeniu ſię na *Ziazd Narodowy*, dekretowało Króla więcey nie uznawać, y przełożyć *Narodowemu Ziazdowi Francuſkiemu* ſwoią chęć y żądzę względem ziednoczenia ſię z *Francyą*. Po ſkończoney Mowie, gdy Deputowani *Sabaudzcy* bliżey do Prezyduiącego przyſtąpili, ten dopiero przy radoſnych okrzykach Zgromadzenia y Arbitrow, dał im Pocałowanie Braterſkie.

Na Sefsyi dnia 22. dekretowano ieszcze względem *Emigrantow* co następuie: „ Gwałtowne kroki przeciwko *Emigrantom*, zabronione są pod karami w *Xiędze Kryminalney* wytkniętemi, lecz za donieśieniem do Juryzdykcyi przeciwko iakiemuś *Emigrantowi* zaszłym, że on przeciwko Prawu, na Gruncie *Francuskim* nayduie się, *Emigrant* doniesiony, według przepisu Prawa pod dniem 29. Września, ma być ukarany. „

Oycowie y Matki, ktorzy na mocy Prawa pod dniem 12. Września, od każdego z ich dzieci z kraiu wyszłych, muszą przystawić (sposobem Indemnizacyi) nakazany żołd y mundur na dwoch żołnierzy, odtąd iuż żołdu y mundurow nie przystawią; ale będą obowiązani do kassy Prowiantowey mieszkania swego we 14. dni po Rekwizycyi, zapłacić summę przez *Departament* wyznaczyć się maiącą. Summa także opłacanego żołdu po 15. groszy za każdego żołnierza na dzień ma być z góry za cały rok, dopoki woyna potrwa, wniesiona do kassy Powiatowey, zacząwszy od dnia 1. Stycznia roku 1792. Z Prawa tego wyłączeni są (1) Oycowie y Matki, ktorych dzieci były w kraiu nieprzytomne przed dniem 1. Lipca roku 1789. (2) Oycowie y Matki maiące z wielu dzieci choć iednego Syna w służbie Rzpltey, y mogące dowieść, że żaden z Synow ich przeciwko Rzpltey, Broni nie podniosł.

Lindet, Konstytucyiny Biskup *d' Eureax*, y Deputowany *Narodowego Ziazdu*, przed Mucypalnością w przeszły Wtorek żonę poiął.

Po odkryciu w Zamku *Thuilleries* nowych papierow, Listow Originalnych Krola, ListowGenerałow Deputowanych, różnych Memoryałow ważnych &c: wyznaczono osobną Deputacyą na przeglądanie onych. Z okazyi wynalezienia tych Papierow, wiele osob wzięto do aresztu y posłano Kuryerow do *Departamentow* dla aresztowania więcey iezcze osob w *Lugdunie*, *Rotomagu*, *Strazburgu*, *Amiens*, &c:

Rada Stanu na dniu 16. tego Miesiąca, ważną przedsięwzięła Rezolucyą, mianowicie dla *Niderlandow* następuiącą: Gdy Przyrodzonemu Ludzi Prawu (na utrzymanie ktorego *Narod Francuski* Przysięgą obowiązał się) sprzeciwia się to, ażeby Mieszkańcy iakiego kraiu nie mieli prowadzić żeglugi y handlu na Rzekach tych, ktore srzodkiem przez ich grunta płyną; *Niderlanczykom* zaś handel, y żegluga na Rzekach *Skaldzie* y *Mozie*, Traktatem dawnieyszym były zabronione dotąd; zaczym żeglowanie y kupczenie na tych obudwu Rzekach, ma być im otwarte y pozwolone odtąd. Bo przystoi na Rzeczpospolitą *Francuską*, ażeby Obywatelom tego kraiu, ktory doznawa obrony od Oręża *Francuskiego*, całkowite dzierżenie Wolności zabespieczone zostało; iżby *Niderlandczycy*, skoro im żegluga wolna na Rzekach własnych przywrócona będzie, nie lękali się ani postradania kiedy swoiey Niepodległości przyszłey, ani powątpiwać nie mogli o bezinteressowney Protekcyi *Francuskiey*: Przeto Kommenderuiący Generał *Francuskich* Armii w *Belgium*, obowiązany będzie do czynienia dyspozycyi naydzielnieyszych, y użycia wszystkich w mocy iego będących srzodkow, ażeby wolność żeglugi y Transportow na *Skaldzie* y *Mozie* zabespieczyć.

Z Mons d. 20. Listop: Pewna część Ludu tuteyszego nie kontenta z obieranych iuż Administratorow Rzadowych, nowych Reprezentantow wybrała sobie, y sprowadziła ich na Ratusz dla rugowania ztamtąd pierwiey obieranych. Z tey okazyi wszczoł się po Mieście rozruch, grożący skutkami sa-

talnemi; lecz *Francuſki* Kommendant kazawſzy ſtanąć pewney części Garnizonu do oręża, y pobrawszy herſztow do areſztu, zabiegł tymczaſem ieſzcze fatalnościom ſpodziewanym

Z Paryża dnia 26. Liſtop: Na Seſsyi *Narodowego Ziazdu* dnia 24. uchwalono, ażeby Proces Krola, nieprzerywaiąc iſtotnieyſzych Robot Zgromadzenia, dwa razy w tygodniu we Srzodę y Sobotę był prowadzony.

Miniſter Jnter eſsow Wnętrznych czynił przełożenie, czy niebyłaby rzecz pożytecznieyſza, kazać obalić y rozebrać Zamki Emigrantow? ponieważ przedaż Zamkow namienionych ieſt trudna, ba y niepodobna; Materyały zaś mogą być ſnadniey przedawane, y ten krok pozbawiłby dawnieyſzych Poſſeſsorow nadziei wrócenia ſię kiedy nazad do Poſseſsyi Dobr, przez Narod im zabranych. Przełożenie to, do Deputacyi *Dominiow* odeſłano.

Wſzyſtkie Tranzakcye, Donatywy, między żyiącemi Emigrantami, albo w przypadku śmierci czynione; wſzyſtkie Teſtamenta przez Emigrantow, od dnia 1. Liſtopada 1789. zawierane, za nieważne deklarowano: Wſzyſtkie Przedaże, Ceſsye, Obligacye, wſzyſtkie Akta ściągaiące ſię do rozrządzenia ruchomościami, lub nieruchomym Maiatkiem, wſzyſtkich zgoła przez Emigrantow od dnia 1. Lipca 1789. poczynione Kontrakty o Naymy lub Arędy, są nieważne.

Na Seſsyi dnia 25. Urząd Dyrektora Akademii Malarſtwa, Snycerſtwa, y Budownictwa w *Rzymie*, ſprawowany dotąd przez *Ménageot*, ſkassowano, y dozor Akademii tey powierzono *Francuſkiemu* Agentowi. *Rada Wykonawcza* ma doglądać, ażeby *Francuſki* Agent w ſpoſob godny tak co do Wolności Narodu, iako też co do Geniuſzu Kunſztow, Dyrekcyą tę prowadził.

Pewny Krawiec, Ociec dwadzieściorga Dzieci, z ktorych ośmiu Synow nayduie ſię w Woyſkowey ſłużbie *Rzeczypoſpolitey*, proſił o dalſze zapłacenie iemu penſyi roczney od 240. *Liwrow*, ktorą *Ludwik Oſtatni* (mowił on) zwykł mu był opłacać dawniey. *Ziazd* pozwolił na to, y zaległości mu zapłacić kazał.

Dawid żądał, ażeby *Ziazd Naro:* przez *Radę Wykonawczą* kazał, obalić Poſągi Krolow *Francuſkich* y inne ſzczątki Konſtytucyi dawney nayduiące ſię w *Rzymie* w Pałacu dla *Francuſkich* Artyſtow przeznaczonym. Wiadomo wam, rzekł *Dawid*, że w *Rzymie* ſą Place, w obrębie ktorych nayduią ſię Warſztaty Artyſtow Krolestw rozmaitych. *Papież* żadney niema nad Placami temi Juryzdykcyi, Proiekt zatym moy do exekwowania trudny nie ieſt.

Carra ſprzeciwiaiąc ſię żądanemu Dekretowi rzekł: Jeżeli uchwalicie przełożone te Prawidła; tedy *Francuſkich* Artyſtow narazicie na niebeśpieczeńſtwo życia. *Krol Rzymu* (tak *Papieża* nazwał) okiem oboiętnym niepoglądałby na to, zapewne mściłbyſię on wywrotu tych Bałwanow na Artyſtach naſzych. Badźcie cierpliwi y czekaycie, aż *Kellerman* z Tryumfem do *Rzymu* Wiazd odprawi, y Poſągi owe zwali.

Twierdzą, że *Rada Wykonawcza*, mianowicie na prożbę *Patryotow Holenderſkich* w *Paryżu* będących, wyrażną dała Deklaracyą względem Wolności Zęglowania na Rzece *Skaldzie*. Rzeczeni Patryoci zapewnili Miniſtrow naſzych, że gdyby *Holandya* chciała o to woynę podnieść, tedy w *Holandyi* ſamey, wybuchnełaby Inſurrekcya niezawodna.

Numer 101.

SUPLEMENT DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 19. GRUDNIA R. 1792.

Wypis z Dyaryuszu Obrotów Armii Pruskiey od d. 1. do d. 3. Grudnia. Po ułożeniu Planty na wyrugowanie *Francuzów* z *Frankfortu*, po uczynieniu potrzebnych ku temuż zamiarowi dyspozycyi, Korpusy Woyska *Pruskiego* y *Haskiego* na tę wyprawę naznaczone, zebrały się na dniu 2. Grudnia w bliskości *Bergen*. *Hesse-Kasselskie* Woyska trzymały się na Skrzydle lewym, Bataliony zaś właściwie do attakowania przeznaczone, stały zbliżone barziey przy Komorze Celney na drodze prowadzącey do *Frankfurtu*. Przed świtem osadzono góry przy *Bergen* tak, że gdyby Nieprzyiaciel y był chciał z *Ursel* na pomoc przybyć *Francuskiemu* Garnizonowi w *Frankfurcie*, tedy doznawałby był przeszkody od nas. Wszystkie nasze Straży Polne, Garnizon w *Homburg*, y Załogi Wiosek innych zostawiono na swoich mieyscach y stanowiskach nierusźane, y dla zapewnienia sobie niezawodnego skutku w tey naszey Expedycyi, Xiąże *de Weimar* z dwoma Reymentami musiał na prawym skrzydle wzdłuż Rzeki *Nidda* ciągnąć Kordon. Około godziny 9. ranney Attak przypuszczono na Miasto *Frankfort* w sposobie następuiącym: Wspomnione *Hesse-Kasselskie* Bataliony zbliżały się iak można było skrycie ku Bramom Mieyskim *Nowey* y *Wszystkich Swiętych*. Lecz zastały ie zawarte, y podniesione Mosty. Nieprzyiaciel zaś z Wałów Miasta czynił odpor strzelaiąc z broni ręczney, gdyż Mieszczanie swoich harmat *Francuzom* użyczać wzbraniali się. Skorośmy dosyć blisko pod Bramę podstąpili, zatoczono Harmaty y z Dział do Bramy uderzono. Ale gdy to niebarzo skutkowało, sprowadzono Strzelców y po żwawym ucieraniu się przez półtory godziny, wysadzono Bramę, a za pomocą Mieszkańców podniesione Mosty spuszczono na dół. Dopiero Zołnierze tłumnie do Miasta wcisnęli się, y Król Jmć *Pruski*, za pierwszym zaraz Woyskiem *Haskim*, wiechał do *Frankfortu*, gdzie z nayżywszą radością y okrzykami od Obywatelów przyięty został. *Francuski* Garnizon, około 1,500. Zołnierzy po Wałach nayduiący się, wraz z Kommendantem ich Generałem *de Helden*, po większey części w niewolą zagarnięto; reszta zaś do *Höchst* umknęła. Kawalerya nasza upędzaiąc się za niemi, prócz zabitych, przyprowadziła ieszcze wielu Jeńców. Przy tey okazyi, pokazało się około 3,000. *Francuzów*, którzy przebywszy iuż Rzekę *Nidda*, na pomoc śpieszyć chcieli Garnizonowi *Francuskiemu*; lecz za zbliżeniem się przeciwko owym *Francuzom*,

naſzey Kawaleryi, Jnfanteryi *Haſkiey*, y Konney Artyl: po kilkakrotnym teyże Artyle: do Nieprzyiaciela wyſtrzeleniu, Nieprzyiaciel wſteczſię cofnał. Wyrugowaliśmy także *Francuzòw* z 4. Wioſek, y przy tym zdarzeniu, Generał Maior *d'Eben* zoſtał w ramie lekko ugodzony, y Porucznika *Zimmermana* od Konney Artyleryi, w nogę poſtrzelono. Przy wzięciu *Frankfurtu*, trzech Officyrów z Gwardyi *Haſkiey* zabitych legło, y 8. raniono; między ranionemi nayduie ſię Xiąże *de Heſse-Philippsthal*. Liczba Jeńcow w ſamym *Frankforcie*, y przy ściganiu Nieprzyiaciela zabranych, wynoſi do 1,200. Zołnierzy *Francuſkich*.

Dnia 3. Grudnia. Nieprzyiaciel opuścił także ważne ſwoie Stanowiſko przy *Höchst*, gdzie miał mieć naywiękſza ſwą ſiłę y liczną barzo Artylerya. Huzarowie naſi przyprowadzili ieſzcze tego dnia 50. Jeńców, przy Tranſporcie Chleba dla *Francuzów* będących w *Konigstein*, zagarniętych. Król Jmć *Pruſki* y Xiąże *Brunświcki*, ſwą Kwaterę maią teraz w *Domie Czerwonym* w *Frankurcie*.

Z Auſtryackiego dnia 28. Liſtop: Rokoſzanie w *Belgradzie* attakowali Korpus Woyſka *Tureckiego* pod Kommendą Baſzy z *Zwornik* (które Korpus z drugim ieſzcze Korpuſem z *Nizza* złączyć ſię, y nagle uderzyć miało na Miaſto *Belgrad*) y toż *Tureckie* Korpus rozproſzyli. Po rozproſzeniu Korpuſu pierwſzego, rzucili ſię oni takze y na drugie Korpus; ale tu ſzczęście ich nagle odſtąpiło; zoſtali porażeni, y przez Zwycięzcow do samego *Belgradu* ścigani.

Z Włoch dnia 19. Liſtop: W *Genuy* Kommendant *Francuſkiey* Eſkadry w tameczney Odnodze Morſkiey na Kotwicach ſtoiącey, Pan *Truguet*, zoſtał przez Poſła *Francuſkiego* uroczyście prezentowany tamecznemu *Doży*, y z wielką dyſtynkcyą przyięty. W *Rzymie* wzmaga ſię boiaźń ode dnia do dnia coraz większa przed *Francuzami*, tak dalece, że iuż wiele Familii znacznych opuſzcza Stolicę *Chrześciaństwa*.

Z *Frankfurtu d. 4. Grud:* Zawczorayſzy Dzień Niedzielny, był u nas dniem trwogi y przeſtraszenia. Około godziny 9. ranney, właśnie podczas Nabożeńſtwa, *Pruſkie y Haſkie* Woyſka, podſtąpiwſzy pod Miaſto, wezwały powtornie *Francuſki* Garnizon do poddania ſię. *Francuſki* Generał *van Helden*, ſprzeczną znowu dał odpowiedź, a że niemiał harmat do bronienia ſię, *Francuſcy* przeto Ochotnicy 1,500. w liczbie, poſzli na wały, y ztamtąd z ręczney *Strzelby* czynili odpór. Tymczaſem *Haſsowie* z ſwoich Harmat zaczęli dawać ognia. Kanonada ta, trwała przez dobrą godzinę, w ciągu którey, Bomby y Kule po wſzyſtkich Ulicach upadaiąc, ſzkody niemało uczyniły. Około godziny 10. harmatnym ſtrzelaniem wywalono Bramę, y dopiero *Haſsowie* y *Pruſacy* z dobytemi Pałaſzami wpadli do Miaſta, y *Francuſkie* owe Gwardye Narodowe (które po części Pardonu brać niechciały, po części też ſkryły ſię były) w zapale pierwſzym w pień wycięli. Młody Huzar *Haſki* zdobył iednę *Francuſką* Chorągiew Nacyonalną, Officerowie zaś krzątali ſię około wſtrzymania zapału roziuſzonego Zołnierza, y łagodzenia umyſłów, y Rzezi zakończenia. Zapas w Mięſiwie, Magazyn Siana y Owſa, Zwycięzcom w ręce popadł, y w *Czerwonym Domu* (gdzie *Cuſtine* przyieżdżaiąc do *Frankfurtu* zwykł wyſiadać) troche pieniędzy naleziono, które zaraz między Zołnierzy rozrzucono. *Francuſki* Generał *van Helden* poimany, zaprowadzony na Ratuſz, przez dwoch Officerów *Haſkich* był ſtrzeżony. Gdy ſię to działo w Mieście u nas, *Francuſki* Generał *Cuſtine* z Armią ſwoią naydował ſię przy *Höchſt*, y ſwoią Awangwardyą o pół mili od *Frankfurtu* ſtoiącą, ku ſobie ściągnął. *Pruſacy* z harmat dawali ognia do *Francuzów*, którzy do Laſu cofnęli ſię, y ztamtąd z ſwoich dział ſtrzelali do *Pruſaków*. Przy tey okazyi, *Pruſki* Generał *Eben*, ſtoiący bliſko ſamego Króla Jmci, w ramie zoſtał poſtrzelony, y przez 12. Zołnierzy do *Frankfortu* przenieſiony. Przed Południem Król Jmć *Pruſki* y Xiąże *Brunświcki* przybyli do naſzego Miaſta, y uda-

li ſię ztąd do Placu Boiowego, poczym około godziny 4. znowu tu nazad powrócili. Drugiego dnia około wieczora 1,200. Francuſkich Jeńców ztąd pod Strażą Haſkiego Reymentu Kospoth, przeprowadzono do Hanau. Wczora P. Cuſtine coſnął ſię od Höchſt do Weilbach ku Moguncyi. Coraz tu ieſzcze więcey prowadza Francuſkich Jeńców, dziś Chłopi trzech Szpiegów przyprowadzili. Francuzi po ſpaleniu Moſtu w Wioſce Nidda przy Höchſt, coſnęli ſię do ſwych Okopów y do Konigſteinu; lecz Pruſacy y Haſsowie ſtoią iuż przy Wichert. Wczora Król Jmć Pruſki na tuteyſzym Teatrze naydował ſię.

Z Włoch dnia 28. Liſtop: Sekretarz Legacyi Poſła Francuſkiego w Neapolu ieſzcze nayduiącego ſię, przywiozł do Rzymu Liſty, nad któremi dwie Kongregacye Kardynałów naradzały ſię.

Z Wiednia d. 28. Liſtop: Cała Armia Ceſarſka iuż teraz na tryb Woienny ieſt Urządzona. Ku końcowi więc tego Mieſiąca, liczba naſzych Woyſk trybem Woiennym urządzonych, wynieſie 360,000. Zołnierzy.

Król Pruſki w Liście właſną ręką piſanym, zapewnić miał Ceſarza, że na Rok przyſzły z większą częścią ſwoiey Armii, na Polu ſtanie. Głoſzą, że Xiąże de Saxe-Coburg (który z Węgier tu powrócił) Kommenderować ma Woyſkami Auſtryackiemi, a Landgraf Heſſe Kasſelſki Kommendę Naywyżſzą obeymie nad Armią Jmperyalną, y że rzeczony Landgraf Doſtoynoscią Elektorſką zoſtanie ozdobiony.

Zawczora umarł tu Biſkup de St: Pölten Jmć Xiądz de Kerens Ex-Jezuita, Wikaryuſz Apoſtolſki Armii Ceſarſkich, y Aktualny Ceſarſki Konſyliarz Tayny, w 68. Roku wieku ſwego.

Wypis z Liſtu z Antwerpii dnia 29. Liſtopada. Francuzi ſtrzelali wczora do Cytadelli tuteyſzey Bombami y rozpalonemi kulami, przez co pożar w Cytadelli powſtał. Dziś Kommendant Cytadelli proſił o Armiſtycyum dla ułożenia Punktów do Kapitulacyi.

Z Paryża d. 26. Liſtop: Ludwik XVI. żądał od Kommiſſarzów Municypalności Paryſkiey 33. Kśiąg Łacińſkich y Francuſkich, na użytek właſny y na czytanie dla Syna ſwego. Przyſłał Notatkę rzeczonych Kśiąg z wyrażeniem ceny ich. Między niemi wytknięte były Dzieła rozmaitych Klaſſycznych Autorów Łacińſkich, iako to: Julius Cæsar, Cornelius Nepos, Eutropius, Virgilius &c. Ogólna cena ich wynoſiła 104. Liwry y 12. Groſzy. Na Radzie Generalney wielkie z tey okazyi były ſpory. Ludwik (odezwano ſię) nierozumie Autorów Łacińſkich, zamiaſt Xiąg żądanych, trzeba mu poſłać Rewolucye w Anglii y Ameryce, Zycie Kromwella, Karola IX. &c. Naoſtatku przecież pozwolono na żądanie tego Przeszłego Króla, y Kśiążki mu poſłano.

U nas tu zamiaſt dawnieyſzych znakow Podległości lub Uſzanowania przez zdięcie kapeluſza lub czapki okazywanych, teraz na oświadczenietego dwóyga, kładnie ſię tylko ręka do pierśi. Pozdrowienie przez komplementa uſtało także.

Nowym w Paryżu ziawieniem teraz ieſt Kazalnica przenośna, którą ciągną z Ulicy do Ulicy. Gorliwy Jakobin Varlet, Apoſtołem zwany, miewa z niey do Ludu Mowy, uſiluiąc coraz barzey a barziey przyzwyczaiać Lud do ſpoſobu myślenia Republikantſkiego.

Z Bruxelli dnia 23. Liſtop: Francuzi w Prowincyach naſzych maią teraz 5. Korpuſów Woyſka pod rozkazami Generałów Dumourier, Valence, Labourdonaye, Harville, y Duval, które wynoſzą więcey niż 80,000. Zołnierzy.

Po uſtąpieniu Auſtryakow z Lowanium, krwawe tam Sceny zaſzły między rozmaitemi Partyami Obywatelſkiemi o Kokardę, iaką miano przypiąć. Jedni byli ze Kokardą Brabancką, drudzy za Francuſką. Wſzakże General Dumourier za ſwoim tam przybyciem, ſpór ten prętko zaſpokoił. Piſał on do Prezydenta tuteyſzey Adminiſtracyi Obywatela Balsa, ażeby mu kilku gorliwych Przyiacioł Wolności przyſłał do Lowanium.

W Antwerpii zamieſzania ieſzcze nieuſtały, y zupełna tam panować ma Anarchia. Francuzi Miaſto oſadzili, y do porządnego Obleżenia Cytadelli gotowali ſię.

Z Luxemburga d. 19. Liſtop. Dziś tu przybył Francuſki Trębacz przeprowadzony od 5. Dragonow. Zamiar przyſłania tu ich, wiadomy nie ieſt. Wſzyſtkich 6. z zawiązanemi oczyma wprowadzono do Fortecy, y napowrot wyprowadzono nazad.

Z Bruxelli d. 26. Liſtop: Oczywiſte nieukontentowanie panuie w Prowincyach naſzych. Partya Francuſka wſpieraiąca ſię o moc Oręża Francuſkiego, liczna nie ieſt. Partya do dawney

Konstytucyi przywiązana, wynosi naymniey trzy części czwartych z Mieszkańców całego Kraiu *Belgickiego*. Po samych nawet Miastach z demokratycznego nastroienia umysłów Obywatelskich, dobrze znanych, wre sekretna Fermentacya. Miasto *Mons*, które przy wkroczeniu *Francuzów* do Kraiu tuteyszego, ukontentowanie swoie y nayżywszą radość pokazywało w przyięciu Gości *Francuskich*, naypierwsze teraz żąda pozbyć się ich, a dawnieysze *Stany* chce mieć nazad przywrócone. Nowe Systema, iakie wprowadzić usiłuią, w powszechności mówiąc, zgoła do chęci Narodu nieprzypada. Z tey przyczyny, we wszystkich Miastach zgromadzania się iaknaysurowiey zakazano. O nas tu *Francuzi* powiadaią, że *Belgowie* nie są ieszcze usposobieni y doyrzali do Wolności.

Doniesienia z Warszawy Dnia 19. Grudnia Roku 1792.

Uwiadomia się Ur: *Trzeciak* czyli iego Sukcessorowie, Dworku w *Warszawie* przy Ulicy Wygon sytuowanego Dziedzic, po raz czwarty, aby w przeciągu Tygodni 8. o sobie w Aktach Urzędu Radzieckiego M. S. *Warszawy* uczynili wiadomość, oraz aby Prawa swoie złożyli, w przypadku nieuczynienia żadney wzmianki, iż na Instancyą Wierzycielów zapozwani zostaną, y *in Contumaciam* Proces na tychże przewiedzionym zostanie.

Przyiechał Kupiec Zagraniczny z *Węgier Conrad Gast*, ktory ma rożne owoce, Bursztówki Jabłka, *Angielskie* Gruszki, ogórki kwaśne, Wino Węgiers: czerwone. Stoi na *Nowym Mieście* u *Włocha Granellego* pod N. 267.

Pewny Kapłan, ktory ma dobre Zaświadczenia, umie ięzyki Polski, Francuski, Niemiecki, Łaciński, Geografią, Arytmetykę, Historyą, Matematykę, Historyą Naturalną, y Mithologią; życzy sobie być umieszczonym za Guwernera u którego z Państw w *Warszawie* lub na Wsi. Można się o nim dowiedzieć na Ulicy *Bednarskiey* Nro. 2680. na dole.

Nazaiutrz po *Nowym Roku*, zacznie się w *Siemiatyczach* Kurs *Babienia*, zwykłym zwyczaiem od Dziedzicow (miłosiernych y względnych na dobro swoich Włościanow) ustanowionym; to iest, że oprócz samego dla Białychgłow przez trzy Miesiące wiktu, Nauka, mieszkanie, y opał, nic kosztować nie będzie.

Z Strony Cesarsko Królewskiey Dyrekcyi Solney *Lwowskiey* podaie się do wiadomości, iż Kwit Kassy Cesarsko - Królewskiey Dyrekcyi Solney *Lwowskiey* na Summę *Złotych Ryńskich* 43,879. Kraycarów 52. y poł, pod dniem 29. Stycznia Roku 1790. wyrażony (którą Summę Kassa Solna *Warszawska* z Proweniencyi Solney w Roku 1789. do Kassy Solney *Lwowskiey* przez *Warszawskiego* Bankiera Jmci Pana *Meisnera* komportowała) zgubiony został. Ieżeliby taki Kwit miał być gdzie produkowany, powinien być za nieważny poczytany, który od wspomnioney Cesarsko Krolewskiey Dyrekcyi Solney *Lwowskiey* ninieyszym Obwieszczeniem za nieważny y nic wartuiący deklaruie się. We *Lwowie* d. 14. Listop. 1792. Roku.

We Dworku JP. *Hiża* Pod Pułkownika pod N. 933. za Koszarami Leyb Gwardyi Konney Kor: sytuowanym, rożne nowe sztuki *Angielskie Stolarskiey* roboty z drzewa Machoniowego, Kolumnami białemi marmurowemi y Szkłem Zwierciadłowym misternie, nowey wcale inwencyi w *Warszawie* ieszcze niewidzianey, ozdobione, są do przedania. Życzący sobie nabyć, raczą się udać do wyżey pomienionego Dworku.

Kommissya Konkursowa przez *Star: Lewka Mendlewicza* Obywatela Miasta *Wyszogroda* z Reskryptu J. K. Mci podniesiona w części odsądzona, a dla zaszłych teraźnieyszych w Jurysdykcyach odmian przeciągnięta, za wydanemi Innotelcensyami przez Kommissarzy dnia 7. Miesiąca Stycznia 1793. Roku w tymże Mieście *Wyszogrodzie* agitować się będzie; o ktorym terminie wszystkich Debitorow i Kredytorow tegoż *Star: Lewka Mendlowicza* uwiadomia się.

Z mocy Dekretu Urzędu Radz: Miasta *Nowey Warszawy* Dworek po niegdy Szl: *Pawłowiczu* pod liczbą 1828. iednym frontem przy Ulicy *Zakroczymskiey*, Drugim frontem przy Ulicy *Woytowskiey* tu w *Warszawie* sytuowany, z Stayniami, Wozowniami, Szpichrzem, Oficynami, obszernym Dziedzieńcem, dnia 7. Miesiąca Stycznia R. 1793. o godzinie 2giey po południu, na Ratuszu *M. N. Warszawy* przez Urząd Ławniczy Miasta tegoż, więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedany będzie.

Dnia 9. tego Miesiąca, przeięto tu Konia, czyiby był, niech się uda na Ulicę *Wieyską* do Dworku pod Nr: 1733. przy *Złotych Krzyżach*.